

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över EU-kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034

Regelrådet har i uppgift att bistå regelgivare, om dessa begär det, med att granska konsekvensutredningar till förslag från Europeiska unionen som bedöms få stor påverkan för företag i Sverige och lämna råd om vad en svensk konsekvensutredning bör innehålla. Regelrådet har därför översiktligt granskat EU-kommissionens konsekvensutredning, SWD (2025) 555 final, men även författningsförslaget, COM (2025) 555 final och Regeringskansliets faktrapomemoria 2025/26 nr 14.

EU-kommissionens motivering och syfte med förslaget

Kommissionen anger att under de senaste 30 åren har skillnaden i produktivitet mellan EU och andra utvecklade ekonomier ökat och att EU släpar efter på flera områden, bland annat inom teknisk utveckling, forskning och innovation, marknadsdynamik och industriell kapacitet. Att stärka den europeiska konkurrenskraften har därför blivit en central prioritering. Förslaget till en europeisk konkurrenskraftsfond avser att möta utmaningar relaterade till regulatoriska och marknadsmässiga misslyckanden i EU:s nuvarande finansieringslandskap med fokus på förenkling, finansiering och bättre samordning. Bland utmaningarna nämns suboptimalt stöd längs investeringsprocessen, från grundforskning, tillämpad forskning via uppskalning och industriell implementering till tillverkning, ett komplext och okoordinerat finansieringslandskap och informationsasymmetri, en geopolitisk situation med alltför stora strategiska beroenden, säkerhets- och motståndskraftsproblem samt höga investeringsbehov. Förslaget att konsolidera 14 befintliga EU-program för finansiering i en europeisk konkurrenskraftsfond syftar till att styra investeringar till strategisk teknik och strategiska sektorer i EU som främjar utfasning av fossila bränslen, säkerhet och resiliens samt att underlätta tillgången till EU-finansiering genom användarcentrerade, snabbare, förenklade och harmoniserade förfaranden.

Uppskattade kostnader och nyttor för företag

Kommissionens anger att förslaget kommer att medföra vissa anpassningskostnader för sökande och stödmottagare som redan drar nytta av EU-medel. Dessa kostnader förväntas vara tillfälliga och begränsade och kvantifieras inte i konsekvensutredningen. Återkommande administrativa kostnader för företag beräknas minska med upp till 10 procent, motsvarande 4 500–28 800 euro per ansökan. Konsekvensutredningen innehåller också beräkningar för BNP-tillväxt. Bland annat anges att den 15-åriga kumulativa BNP-multiplikatorn för förslaget uppskattas till 15,74 procent högre än baslinjen, en ökning som delas upp i tre faktorer; förenkling (+3,79 procent på grund av ytterligare utbudseffekter); investeringsvolym (-0,07 procent på grund av större investeringsvolym) och förhandsdistribution av investeringar (+12,02 procent på grund av tidigare investeringar). Exportaktiviteten uppskattas öka med 57,53 procent.

Regelrådets bedömning

EU-kommissionens konsekvensutredning innehåller såväl kvantitativa som kvalitativa redovisningar av förväntade effekter för företag i vissa delar. Det finns särskilda avsnitt för analyser av effekter på små och medelstora företag respektive konkurrenspåverkan. Metoder och antaganden, inklusive osäkerheter, beskrivs relativt utförligt. Konsekvensutredningen saknar emellertid sektorsspecifika fördjupningar och effekter beskrivs enbart på aggregerad EU-nivå. Därför bedömer Regelrådet att det är nödvändigt med en kompletterande, preliminär nationell konsekvensutredning där effekter av kommissionens förslag analyseras och anpassas till svenska förhållanden. Såvitt Regelrådet erfar har förhandlingarna redan påbörjats och Regelrådet rekommenderar därför att en nationell konsekvensutredning, som kan uppdateras under förhandlingarnas gång, upprättas och publiceras snarast möjligt. Den svenska utredningen bör innehålla en bedömning av rimligheten i kommissionens antaganden och beräkningar, men framför allt en analys av vilka svenska företag som kan omfattas och hur de kan påverkas av de olika bestämmelserna. Analysen bör omfatta vilka typer av företag som får och fått stöd inom ramen för befintliga program och hur den nya styrningen och prioriteringen av vissa sektorer eller tekniker kan förväntas ändra villkoren för dessa och andra företag.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 21 januari 2026.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Lars Silver, Helena Fond och Hanifeh Khayeri.

Hans Peter Larsson lämnar skiljaktig mening med motiveringen att Regelrådet inte bör yttra sig över denna remiss.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande